

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

111. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İ S T A N B U L

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](#) [t /istinyeunivedu](#) [i /istinyeunivedu](#)

Öğrencimiz Özenç Kayalı tarafından tasarlanmıştır.

Ve Senaryo'da Beklenen Son:Afganistan Taliban'ın Kontrolünde

Doç. Dr. Fahri Erenel

ABD, El Kaide Lideri Usame Bin Ladin'in etkisiz hale getirilmesi ile ABD'nin hedefine ulaştığını ve bu nedenle Afganistan için terörle savaş adı altında başlattıkları hareketin sona erdiğini, belirterek birkaç yıldır telaffuz ettikleri ülkeyi terk etmek kararını uygulamaya soktular.İlginçtir ABD'nin yönlendirmesi ile Afganistan'da görev alan NATO'da hemen benzer bir kararı aldı.Ve ülkeyi hızlı bir şekilde terk etti.Bu durum, NATO'nun ABD tekelinde, ABD'nin bir güç aracı olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi.ABD olmadan bir hiç olan NATO. Rusya ve Çin,memnuniyetle izlemektedir muhtemelen bu gelişmeleri,batının övüdüğü değerlerin içinin boş,bu değerler üzerinden batıya güvenenlerin sonunun kan,gözyaşı ve kaos olduğunu birkez daha gördüler.

Afganistan için beklenen son çok hızlı geldi.AB ,Taliban tarafından kurulacak yeni yönetimin tanınmayacağını ifade ededursun,Taliban planlı bir strateji ile önce sınır kapılarını sonra tek tek il merkezlerini ele geçirdi.Bazı görüşlere göre ABD istihbaratı'nın öngörmediği bir gelişme yaşandı,bazı görüşlere göre ise ABD tarafından yazılan senaryo'nun bir parçasıydı yaşananlar.Taliban'ın Kabil'e giriş öncesi ABD 'nin B52 uçakları ile Taliban üzerine düzenlediği uyarı saldırısı ve ardından ABD askerlerine saldırı olursa karşılığının ağır olacağı söylemi de bu senaryonun bir parçası gibi görünüyor.Bu eylem ve söylemin ardından yumuşayan bir Taliban görmeye başladık.Ve final sahnesi çekilmeye başlandı,Afganistan Cumhurbaşkanı Gani,gemisini önce terk etti.Sahneyi tamamen Taliban'a devretti.Taliban bir strateji değişikliğine gitmedi aslında.Afganistan'ın diğer bölgeleri uluslararası kamuoyunun fazla ilgi odağı olmadı. Taliban'ın ne yaptığı,merkezi hükümetin nasıl mücadele ettiği/etmediği yansıtılmadı veya yansıtılmadı.Ancak,Kabil'de olacaklar Taliban'ın bugüne kadar kazanımları açısından önemliydi.Asıl sahneye yeni çıkıyordu.Batılı ülkeleri,Afganlıları ürkütmemek ve şirin görünmek istiyordu.Tanınma,mali yardım ve destek vb. nedenlerle.

Artık Taliban,Afganistan İslam Emirliği'ni bir kez daha ilan etmeye çok yakın.1996 yılında Muhammed Ömer'in meclis tarafından Burhaneddin Rabbani yerine emir seçilmesiyle kurulan Emirlik ABD'nin Afganistan'a müdahalesi ile başlayan savaşta Kabil'in kaybedilmesi ile 13 Kasım 2001 tarihinde sona ermişti.İlan edilmesi ile Pakistan ve Suudi Arabistan tarafından tanınan Emirlik tekrar tarih sahnesine çıkmaya daha güçlü olarak hazırlanıyor.Taliban tarafından gündeme getirilen geniş bir mutabakat hükümeti oluşturulması ve Başbakanlığa şimdiki İçişleri Bakanı'nın getirilmesi fikri dahi Taliban stratejisinin bir parçası.Nasıl yapılacağı belli olmayan Anayasa ve seçim sonrası Taliban hızla ülkeyi kendi ideolojisi doğrultusunda şekillendirmeye başlayacaktır.

Biden,300 bin asker eğittiklerini,artık Afganlıların ülkelerine sahip çıkmaları ve ülkeleri için mücadele etmeleri gerektiğini belirtmişti birkaç gün önce.Kağıt üzerinde evet.Eksik olan vatan,millet kavramları,silah arkadaşlığı gibi değerlerin zaman içinde paslanması,yolsuzluk, rüşvet ve her türlü kaçakçılığın bu değerlerin yerini almasıdır.Firar,Taliban saflarına geçenler,göç vb. nedenlerle Afganistan'da şeklen bir askeri güç ve polis olsa da sahada asla karşılığı olmamıştır.ABD tarafından ödenen aylık ücreti almak için sahte isimlerle üretilen bir güç vardı sahada.Yani kağıttan kaplan.Maddi nedenlerle hemen saf değiştirmeye hazır bir

güç.ABD aslında bu sahneyi çok defa yaşamış olmasına,eğittiği askerlerden ordu oluşturulmayacağını öngörmesine rağmen kamuoyu açısından yoluna devam etti.Böylelikle Taliban neden başarılı oldu? sorusunun ABD açısından cevabı da kolay oldu.Afganlıları eğittik,donattık,araç ve gerçelerini verdik, Ancak onlar Ülkeleri için savaşmadılar ,biz çok kayıp verdik,çok para harcadık(yaklaşık 88 milyar dolar) dediler.Ülkeyi kaosa sürüklediler ve ardından nedenini hemen buldular.Suçlu Afganlılardı.Taliban ile mücadelede önem taşıyan Afgan Hava Kuvvetlerine ait pilotlar Taliban tarafından etkisiz hale getirilirken,pilotsuzluk ve bakım eksikliği nedeniyle hava kuvvetleri uçamaz hale getirildi.Bu önemli eksiklik giderilemedi ve pilotlar korunamadı.

Taliban'ın elindeki silah ve araçlar,Afgan Silahlı Kuvvetleri'nin elindekilerle boy ölçüşemeyecek derecede basit.Zırhlı araçı,uçağı,hava savunma sistemi yok.Ancak,savaşçılarına iyi veya kötü bir ruh vermişler.Her türlü yokluğa rağmen bu ruh ile savaşma azmi oluşturmuşlar ve zafere ulaşmışlardır.Bu resmi,İrak-Şam Federe İslam Devleti (DEAŞ) adı altında Suriye ve Irak'ta da görmüştük. Afrika'nın Sahel bölgesinde de benzer bir yapı oluşturulmuş durumdadır.Kuzey Afrika Federe İslam Devleti.Bu tür yapıların sayısı artacak gibi görünmektedir.Görüldüğü gibi tank,top,hava kuvvetleri bu iş için yeterli olmamaktadır.Arkasına silah takılan ve personel bindirilen bir arazi aracı,telsiz,kaleşnikof piyade tüfeği ve roketatar.Bu silahlara birkaç çeşit daha ekleyebiliriz.Bu acı son,bu tür yapılarla mücadele şeklinin artık değiştirilmesi gerektiğini bir kez daha göstermiştir.

Uyuşturucu, Afganistan'da Taliban'ın en büyük gelir kaynaklarından biri olmaya devam ediyor

Sertaç Aktan-Euronews

<https://tr.euronews.com/2021/08/16/uyusturucu-afganistan-da-taliban-n-en-buyuk-gelir-kaynaklar-ndan-biri-olmaya-devam-ediyor>

Amerika Birleşik Devletleri öncülüğündeki güçler Afganistan'da afyon ve eroin ticaretinden, haşhaşın yok edilmesi için hava saldırılarına ve laboratuvar baskınlarına kadar, Taliban'ı uyuşturucu kazancından mahrum bırakma çabalarına 15 yılda 8 milyar dolardan fazla harcadı. Bu strateji başarısız oldu ve ABD en uzun savaşını tamamlarken, Afganistan dünyanın en büyük yasa dışı afyon tedarikçisi olmaya devam ediyor.

Savaş sırasındaki yıkım, milyonlarca kişinin evinden koparılması, dış yardım kesintileri ve ayrılan ABD öncülüğündeki yabancı birliklerin yerel harcamalarını kesmeleri birçok yoksul Afgan'ı hayatta kalmak için narkotik ticaretine bağımlı hale getirdi. Bu haliyle ülkeyi ekonomik ve insani krizi bekliyor.

BM Uyuşturucu ve Suç Ofisi'nin (UNODC) Kabil Ofisi Başkanı Cesar Gudes, Reuters'e verdiği demeçte, "Taliban, Afgan afyon ticaretini ana gelir kaynaklarından biri olarak görüyor. Daha fazla üretim ile uyuşturucunun daha cazip bir fiyatla ve dolayısıyla daha geniş kitlelere ulaştırabilmesi anlamına geliyor" dedi.

Uzmanlara göre, Taliban uluslararası meşruiyet arayışındayken 2000 yılında haşhaş yetiştirmeyi yasaklamıştı ancak tabanda tepkiyle karşılaşınca tutumunu değiştirdi. "Taliban dünyada en iyi finansa edilen örgüt haline geldi"

Afganistan'ın uyuşturucu ticareti hakkında bilgisi olan bir ABD'li yetkili, "Biz kenarda durduk ve ne yazık ki, Taliban'ın muhtemelen dünyadaki en iyi finanse edilen terör örgütü haline gelmesine izin verdik" dedi.İsminin açıklanmaması koşuluyla konuşan yetkili, "ABD ve uluslararası ortaklar, haşhaş ekiminden çekilmeye devam etti ve ilgilenmedi" dedi.

Afgan çiftçiler, ne kadar haşhaş ekeceklerine karar verirken birkaç faktörü göz önüne alıyor. Bu faktörler yıllık yağış ve haşhaşın ana alternatifi olan buğdayın fiyatından, dünya afyon ve eroin fiyatlarına kadar uzanıyor.Yine de, kuraklık ve buğday kıtlığı sırasında, buğday fiyatları yükseldiğinde bile, Afgan çiftçiler haşhaş yetiştirerek morfin ve eroine dönüştürülen afyon sakızı çıkarıyorlar.

UNODC'ye göre, son dört yılın üçünde Afganistan'ın en yüksek afyon üretimi seviyeleri görüldü. Mayıs ayı raporuna göre haşhaş ekimi 2020'de yüzde 37 arttı.Afganistan Dışışleri Bakanlığı eski danışmanı Barnett Rubin, yasa dışı uyuşturucuların "ülkenin en büyük endüstrisi" olduğunu söyledi.

UNODC'nin bildirdiğine göre 2017'de çiftçiler tarafından yapılan satışlarda yaklaşık 1,4 milyar dolar yani Afganistan'ın GSYİH'sinin yaklaşık yüzde 7'si elde edilmişti. 2020 yılında ise ülkenin o yılki genel yasadışı afyon ekonomisinin 6,6 milyar dolar olduğu kaydediliyor.Birleşmiş Milletler ve Washington, Taliban'ın haşhaş ekiminden, afyon özütlemesine ve kaçakçılığından çiftçi ve ilaç laboratuvarlarından vergi kesmeye kadar her alanda yer aldığını iddia ediyor.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Kuzey Kore'nin yaklaşık 860.000 tonluk gıda kıtlığıyla yüzleşeceğini ve 2021 yılının Ağustos ayından Ekim ayına kadar geçecek dönemde ülkeyi zor bir dönemin beklediğini belirtti

KUZEY KORE'DE GIDA KRİZİ

Kuzey Kore lideri Kim Jong-un, insanların en kötü senaryoya hazırlanmaları gerektiğini söyledi

“ Nükleer silah ve balistik füze denemeleriyle gündeme gelen Kuzey Kore, uluslararası yaptırımlara maruz kalmaktadır. Dolayısıyla yaşanan krizde yaptırımların da etkisi bulunmaktadır

5 TEMMUZ 2021 TARİHLİ FAO RAPORUNDAKİ ÖNGÖRÜLER:

- + Bu yıl, Kuzey Kore'nin **5,6 milyon ton** civarında "ortalama seviye" tahıl üretmesi bekleniyor
- + Bu da yıllık ihtiyaçtan yaklaşık **1,1 milyon ton eksik**
- + Planlanan ithalat miktarı ise **205.000 ton**
- + Kuzey Kore'nin ihtiyacı olan gıda yaklaşık **860.000 ton**

2020 yazında yaşanan tayfunlar ve seller, tarım arazilerini tahrip ederek ekonomiye zarar vermişti Kim Jong Un, Covid-19 salgın sürecinde sınırları kapatma kararı almış ve bu da Kuzey Kore'nin ticaret akışını aksatmıştır

Kuzey Kore, 1990'lı yıllarda binlerce insanın hayatını kaybettiği bir kıtlık dönemi yaşamıştı

Hazırlayan & Tasarlayan : Utkuhan YILDIRIM

 /ankasamorg

ANKASAM
AHKACAM

ANKARA KRİZ VE SİYASET ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
ANKARA CENTER FOR CRISIS AND POLICY STUDIES
АНКАРСКИЙ ЦЕНТР ИССЛЕДОВАНИЙ КРИЗИСНОЙ СИТУАЦИИ И ПОЛИТИКИ

<https://www.ankasam.org/ankasam-infografik-kuzey-korede-gida-krizi-2/>

ABD'nin Afganistan'dan çekilmesi bölge ülkeleri için ne anlama geliyor?

Dr. Hakkı Uygur -İran Araştırmaları Merkezi (İRAM) Başkan Vekilidir],Rahimullah Farzam.

<https://www.aa.com.tr/tr/analiz/abd-nin-afganistan-dan-cekilmesi-bolge-ulkeleri-icin-ne-anlama-geliyor/2329768>

ABD'nin Afganistan'daki 20 yıllık misyonunun son bulacağı tarih olan 31 Ağustos yaklaşırken, ülke büyük bir belirsizliğe doğru ilerliyor.Afganistan sorununa müdahil olan aktörlerin hedefi nüfuz alanlarını güvenceye almak ve Afganistan krizinin sınırların ötesine taşmasını engellemek.

Taliban'ın hızlı ilerleyişi Sovyetler Birliği'nin çekilmesinin ardından patlak veren iç savaşa benzer bir senaryonun gerçekleşme ihtimalini artırıyor. Tüm bölgeyi etkileyecek böyle bir senaryo karşısında hazırlıksız yakalanmak istemeyen bölge ülkeleri diplomatik girişimlerini yoğunlaştırdı. Birçok bölge ülkesi “imparatorlukların mezarlığı” şeklinde nam salan Afganistan'da en azından kendi güvenlik endişelerini giderecek adımlar atmak istiyor. Geride bıraktığımız haftalarda Tahran, Moskova ve Pekin'de, Afganistan'daki son gelişmelerle ilgili endişeleri paylaşmak üzere Taliban heyetleri ağırlandı. Bu ülkelerin bazıları bölgesel ticaretin gelişmesi, insan ve uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadele, düzensiz göçlerin önlenmesi gibi nedenlerle Afganistan'da istikrardan yanayken, bazıları da mevcut istikrarsızlığı kendi nüfuz alanlarını genişletmek için bir fırsat olarak görüyor.

İran

Afganistan'la yaklaşık 900 km'lik sınır paylaşan İran, ABD'nin çekilmesinin ardından Afganistan'da daha büyük bir rol oynamak istiyor. 1998 yılında Taliban ile savaşın eşğine gelen ve 2001'de Taliban'ın devrilmesi için ABD ile işbirliği yapan Tahran, 2000'li yıllardan sonra değişen konjonktürle birlikte ABD'nin Afganistan'daki varlığına karşı bu örgütle işbirliği yaptı. Özellikle ABD'nin Afganistan'dan çekilmek için Taliban'la müzakereleri yoğunlaştırdığı 2019'dan itibaren Tahran'ın Taliban'a yönelik yaklaşımında belirgin bir değişim gözlemlendi. İran bu sürede, biri Kasım 2019'da diğeri de ABD'nin Taliban'la anlaşmaya varmasından hemen sonra Şubat 2020'de olmak üzere Taliban heyetini iki kez ağırladı.

İranlı yetkililer ideolojik farklılıklara rağmen Afganistan siyasetinde belirleyici aktörlerden birine dönüşen Taliban'la işbirliğini devam ettirmek gerektiğinin farkındalar. Bu amaçla İran Taliban için kullandığı dili de değiştirdi. Örneğin ülke basınında yalnızca Taliban için değil, İran'ın çıkarlarını tehdit eden birçok grup için yoğun şekilde kullanılan, hatta Karabağ savaşında dahi önemli bir argüman olarak başvurulan “tekfirici-cihatçı” gibi sıfatlar ortadan kalkmış durumda.

Bununla birlikte Taliban'ın Afganistan'da iktidarı tek başına ele geçirmesi İran açısından kırmızı çizgi olmaya devam ediyor. Nitekim Taliban'ın son aylarda merkezi hükümetin varlığını tehlikeye atacak derecede hızlı ilerleyişi üzerine Tahran sürpriz bir toplantıya ev sahipliği yaptı. İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif 7 Temmuz'da başkentte Taliban heyeti ile Kabil yönetim heyetini ağırladı. Oturumda söz alan Zarif, her iki tarafı yeniden müzakere masasına dönmeye

çağırdı. “Afgan liderler olarak zor kararları almalısınız,” diyen Zarif, ülkesinin Afganistan’da çatışan tarafları müzakere masasına getirmeye yardım etmeye hazır olduğunu açıkladı.

Her ne kadar sınır kapıları dahil İran sınırına yakın bölgeleri ele geçiren Taliban ile şu ana kadar pek bir sürtüşme yaşanmadıysa da Tahran’da hâkim olan görüş, Afganistan’da Taliban liderliğindeki bir hükümetin orta ve uzun vadede İran’ın ulusal çıkarları için tehdit olacağı yönünde. Bu amaçla İran farklı münasebetlerle Suriye’de kullandığı Afgan Fatımiyyun Tugaylarını ülke içinde kullanma arzusunu dile getirmiş durumda. Geleneksel kültürel kodların her iki yönetimde de baskın olması ve dini ağırlıklı yönetimlerin kendi içlerindeki azınlık mensubu mezheplere davranış biçimi, Taliban’ın ülkeye bütünüyle hâkim olması durumunda İran’la ilişkilerde kalıcı bir istikrarın çok mümkün olmadığını düşündürüyor.

Rusya

Afganistan’da siyasi çözüme yönelik girişimlerini sürdüren diğer bir önemli aktör olan Rusya hem Taliban hem de merkezi hükümetle iletişim halinde. Moskova yakın zamanda bir dizi Afganlar arası barış görüşmelerine ev sahipliği yaptı. Rusya, ABD’nin çekilmesini Sovyet sonrası dönemde Moskova’nın etkisini yeniden kurgulamak için önemli bir fırsat olarak görüyor. Fakat diğer taraftan bu çekilmenin yaratacağı boşluğun yakın çevresi açısından bir güvenlik riski doğurmasını da istemiyor.

Moskova’nın, Afganistan’ın Rusya’yı hedef alan veya Kafkasya bölgesindeki ayrılıkçı grupları destekleyen radikal unsurların toplandığı bir bölge haline gelmesi ihtimaline yönelik endişeleri de var. Bu nedenle Rus yetkililer Afganistan’daki gelişmeleri yakından takip ediyorlar. Taliban’ın hızlı ilerleyişi üzerine Afganistan Cumhurbaşkanı Eşref Gani’nin Ulusal Güvenlik Danışmanı Hamdullah Muhip liderliğindeki Kabil heyeti Temmuz ayında Rusya Güvenlik Konseyi Sekreteri Nikolay Patruşev’in davetlisi olarak Moskova’ya gitti. Görüşmede Afganistan’ın kuzeyindeki istikrarsızlığın Rusya ve Orta Asya’yı tehdit ettiğine dikkat çekildiği ve tarafların güvenlik, terör ve uyuşturucu kaçakçılığıyla ortak mücadele konularını ele aldıkları belirtildi. Bu görüşmenin akabinde Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Rusya’nın gerekli olduğu takdirde Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (KGAÖ) içindeki müttefiklerini korumak için Tacikistan’daki üssü kullanmaya hazır olduğunu açıkladı.

Rus ordusu ayrıca 6 Ağustos’ta Afganistan sınırında Tacikistan ve Özbekistan silahlı kuvvetleriyle ortak tatbikat gerçekleştirerek sınır bölgelerini ele geçirmiş olan Taliban’a gözdağı verdi. Orta Asya’yı ve eski Sovyetler Birliği üyesi devletleri kendi doğal nüfuz alanı olarak gören Rusya bu ülkelerin güvenlik garantörü gibi hareket ediyor. Bu anlamda Afganistan krizi Rusya’nın bu rolü için önemli bir meydan okumayı temsil ediyor. Fakat Sovyetler Birliği’nin Afganistan’daki kötü tecrübesi nedeniyle Afgan halkı nezdinde hayli olumsuz bir imaja sahip olan Rusya’nın tek taraflı bir silahlı müdahalede bulunması muhtemel değil.

Çin

Çin de yeni dönemde Afganistan’da etkin olması beklenen ülkelerden biri. Pekin’in Afganistan’la ilgili temel kaygısı, ABD’nin çekilmesinin ardından yeniden hortlayacak muhtemel istikrarsızlığın bölgeyi Pekin açısından bir güvenlik kâbusuna dönüştürme olasılığı. Çin Afganistan’da yeniden canlanacak DEAŞ ve benzeri oluşumların, Sincan Uygur Özerk bölgesinde faaliyet gösteren Türkistan İslami Hareketi’ni besleyeceğinden endişe ediyor. Bu

bağlamda Taliban-Türkistan İslami Hareketi işbirliği olasılığı da Pekin'i rahatsız eden ihtimallerden biri. Geçtiğimiz yıllarda Türkistan İslami Hareketi üyelerinin Taliban tarafından eğitilerek Çin'e gönderildiği iddialarının ardından Pekin'in Afganistan'la ortak sınır bölgesi Vahan'da bir askeri üs kurmak istediği gündeme gelmişti. Fakat İslamabad ile yakınlığı sayesinde Taliban'la iyi ilişkiler geliştiren Pekin, şu ana kadar böyle bir işbirliğinin önüne geçmeyi başardı.

Pekin Afganistan'da sorun yaşamamak için Taliban'la belli bir dereceye kadar işbirliği yapması gerektiğini kabul etmiş durumda. Pekin'in bu sıcak tavrına Taliban'dan da olumlu yanıt geldi. Geçtiğimiz günlerde Çinli yöneticilerin daveti üzerine Pekin'e giden Taliban heyeti "Çin'in içişlerine karışmama ve Afganistan topraklarını Çin'in ulusal güvenliğini tehdit edecek gruplar tarafından kullanılmasına izin vermeme" sözü verdi. Buna ek olarak Afganistan, Çin'in Kuşak ve Yol projesinin güzergahında bulunması nedeniyle de Pekin açısından önemli bir ülke. Pekin gerek Afganistan'daki kargaşanın Sincan bölgesini etkilememesi için gerekse Kuşak-Yol projesinin güvenliği açısından istikrarlı bir Afganistan'ı tercih ediyor. Çin askeri müdahalede bulunmak istemediği Afganistan'da ekonomik alanda aktif rol oynamak istiyor.

Hindistan

Bölgenin diğer önemli güçlerinden Hindistan'ın Afganistan politikası geleneksel rakibi Pakistan'ın nüfuzuna karşı koymak ve Afganistan'ın Hindistan karşıtı aşırılıkçı gruplar için bir üs haline gelmesine engel olmak şeklinde özetlenebilir. Pakistan'ın güdümünde hareket ettiği gerekçesiyle Taliban'la uzun zamandır temas kurmayan Yeni Delhi yönetimi bu politikasını değiştirdi. Taliban'ın kontrol ettiği alanı hızla genişletmeye başlamasıyla birlikte Hint yetkililer Taliban ile doğrudan görüşmelerde bulundular. Ayrıca Dışişleri Bakanı Subrahmanyam Jaishankar Afganistan'daki gelişmeleri ele almak üzere İran ve Rusya'ya diplomatik ziyaretlerde bulundu. Başbakan Narendra Modi liderliğinde uluslararası arenada daha aktif bir rol oynamaya çalışan Hindistan, Afganistan'da daha etkin olmak isteyecektir.

Sonuç olarak, Afganistan'da ABD ve NATO'nun çekilmesiyle ortaya çıkacak olan güç boşluğu birçok bölgesel aktörün hem iştahını kabartıyor hem de güvenlik kaygılarını artırıyor. Pakistan ve İran gibi ülkeler Afganistan'daki istikrarsızlığı ve Taliban üzerindeki nüfuzlarını kullanarak ya da yeni milis grupları kurarak etki alanlarını genişletmeyi hedeflerken Çin ve Rusya Afganistan'daki istikrarsızlığın kendi sınır ve nüfuz alanlarına sirayet etmesinden korkuyor. Bu ülkeler iki taraf arasında bir güç paylaşımı beklentisiyle hem Taliban hem Kabil hükümetiyle temas halinde.

Nihayetinde Afganistan sorununa müdahil olan aktörlerin hedefi nüfuz alanlarını güvenceye almak ve Afganistan krizinin sınırların ötesine taşmasını engellemek. Türkiye başta Kabil Havalimanı olmak üzere Afganistan'la ilgili planlarında bu çok aktörlü alandaki farklı çıkar kümelerini ve kaygan ittifakları göz önünde bulundurmalı. Özellikle "B Planı" olarak nitelendirilebilecek Kuzey Cephesinin hızlı bir şekilde çözülmesi, Pakistan'ın Türk önerisi konusunda sessizliğini koruması, merkezi hükümetin Taliban saldırıları karşısında şüphe çekecek ölçüde etkisiz kalması evdeki hesabın çok dikkatli yapılması gerektiğini gösteriyor.

Suriye’de ABD-Rusya Uzlaşısı

Hamza Haşıl-ORSAM

<https://www.orsam.org.tr/tr/suriyede-abd-rusya-uzlasisi/>

Küresel güç mücadelesinde yeniden konumlanma arayışında olan ABD, dış politika önceliklerini gözden geçirmektedir. Bu kapsamda ABD dış politikasında Asya-Pasifik bölgesi öne çıkarken Ortadoğu kademeli olarak geri plana düşmeye başlamıştır. Washington yönetiminin Afganistan’daki bütün askerî varlığını çekme kararı almasının ardından Irak’taki muharip unsurlarını çekme konusunda Bağdat yönetimiyle anlaşmaya varması, ABD’nin dış politikasındaki bu değişimin en somut örneklerini oluşturmaktadır. Özellikle Arap Ayaklanmalarından itibaren ABD’nin Ortadoğu’da izlediği dış politikanın önceki dönemlere oranla daha “pasif” bir eksende ilerlediği ve bununla doğru orantılı olarak Ortadoğu’da zemin kaybetmeye başladığı söylenebilir.

Libya, Yemen ve en önemlisi de Suriye krizine karşı Beyaz Saray’ın politikalarındaki bazı belirsizlikler ve bu krizlerin çözümüne yönelik ortaya konan görece etkisiz stratejiler, Washington yönetiminin Ortadoğu’daki gücünün sorgulanmasını beraberinde getirmiştir. ABD’nin dış politikasındaki bu değişimin bir tercih mi yoksa zorunluluk mu olduğu tartışmaya açık olsa da Ortadoğu’daki imajının önemli ölçüde sarsıldığı ve Rusya başta olmak üzere bazı bölgesel güçlerin bu durumu kendi çıkarları doğrultusunda kullanma çabası içine girdiği söylenebilir. Bu noktada, Suriye’de on yılı aşkın süredir devam eden krizde ABD’nin giderek zayıflayan rolünün Rusya tarafından son derece etkili yöntemlerle avantaja çevrilmeye çalışıldığı ve bölgesel güçlerin yanında yerel unsurların da ABD’nin Suriye’deki varlığını sorgulamaya başladığı bir süreç yaşanmaktadır. Suriye özelinde devam eden bu süreci, ABD’nin Suriye’deki varlığı ile ilgili tartışmalardan ve son dönemde yaşanan ABD-Rusya yakınlaşmasından bağımsız olarak ele almak pek mümkün değildir.

Eski ABD Başkanı Donald Trump’ın Suriye’deki Amerikan askerî birliklerini geri çekme girişimleri, 19 Aralık 2018’de IŞİD’e karşı savaşın bittiğini ilan etmesinden sonra hız kazanmıştır. Ekim 2019’da Türkiye tarafından Fırat’ın doğusunda başlatılan Barış Pınarı Harekâtı sırasında ise 50 ABD askerinin Türkiye sınırından çekilmesiyle Trump’ın bu girişimleri somut adımlara dönüşmeye başlamıştır. Fakat o dönemde Demokrat Senatörler başta olmak üzere bazı Cumhuriyetçilerden de Trump yönetiminin bu kararına karşı sert eleştiriler gelmiştir. Bu eleştiriler daha çok IŞİD’in tamamen yok edilemediği ve SDG’nin Suriye’de yalnızlaştırıldığı noktalarında toplanmıştır. Eleştirilere yanıt olarak Trump, Kasım 2019’da Suriye’nin doğusundaki petrol sahalarının korunması için askerî misyona onay vererek Suriye’de belli sayıda ABD askerinin kalacağına sinyalini vermiş, askerlerin misyonunun ise petrolü korumak olduğunu altını çizmiştir.

Nitekim Ocak 2020’de Wisconsin eyaletinde yaptığı konuşmada Trump, ABD askerlerinin Suriye’deki varlığının gerekçesini, “İnsanlar bana ‘neden Suriye’de kalıyorsunuz’ diye soruyor. Çünkü oradaki petrolü tuttum” şeklinde açıklamıştır. Sadece Suriye’de değil Irak’ta yapılması gerekenin de bu olduğunu ifade eden Trump, ABD’ye ekonomik çıkar sağlamayacak askerî

müdahaleleri ABD'nin sırtında bir yük olarak tanımlamış ve Ortadoğu'ya dönük dış politikasını kısa vadede sonuç verebilecek pragmatik temeller üzerine inşa etmeye çalışmıştır.

Trump dönemi ABD'nin Ortadoğu ve özellikle de Suriye dış politikası Demokratlar tarafından ağır bir şekilde eleştirilse de Joe Biden'ın ABD Başkanı olarak göreve gelmesiyle Beyaz Saray'ın Suriye politikasında belirgin bir değişiklik meydana gelmemiştir. Diğer bir ifadeyle, Ortadoğu'daki Amerikan askerlerinin çekilmesi noktasında somut adımlar atan Biden yönetimi, büyük oranda Trump dönemi söylemlerine paralel bir politika izlemiştir. Afganistan ve Irak başta olmak üzere ABD'nin Ortadoğu'daki askerî varlığı azalma eğilimindeyken Suriye'de benzer bir senaryonun henüz tam anlamıyla yaşanmıyor olması, Suriye'nin bu eğilimin dışında kaldığı anlamını taşımamaktadır. Öyle ki Suriye'deki Amerikan askerleri bu bölgede kalmaya devam etse de ABD'nin Suriye'deki etki alanının daralmaya başladığı bir sürece girildiği söylenebilir. Kaldı ki ABD'nin bu bölgede kalıcı olmayacağı ihtimalini güçlendiren birçok gelişme yaşanmaktadır.

Washington yönetimi, Suriye'deki bazı sorumluluklarını Rusya ile paylaşarak iki ülke için ortak bir yol izlenmesi noktasında birtakım adımlar atmıştır. Bu noktada Biden yönetimi, Trump döneminde ABD'li petrol şirketi Delta Crescent Energy ile SDG arasında hukuk dışı olarak imzalanan petrol anlaşmasını, söz konusu şirketin yaptırım muafiyetini uzatmayarak bir tür geçersiz hâle getirmiştir. Petrol şirketine daha önce tanınan bu hukuk dışı yaptırım muafiyeti, Rusya'nın Washington yönetimini en çok eleştirdiği konulardan birisi durumundaydı. Bu konuda geri adım atan Beyaz Saray, Moskova yönetimiyle Suriye konusunda ortak bir zemin yakalamıştır. BM yardımlarının İdlib başta olmak üzere bölgedeki sivillere ulaştığı Babülhava Sınır Kapısı'nın bir yıl daha açık kalması konusunda BMGK'da fikir birliği sağlanması ve her iki ülke diplomatları tarafından bu gelişmenin memnuniyetle karşılandığı noktasında açıklamalar yapılması da Suriye'deki Rusya-ABD yakınlaşmasının bir diğer somut gelişmesi olarak nitelendirilebilir.

Washington-Moskova arasındaki Suriye ile ilgili ortak karar alma mekanizmalarının özellikle 16 Haziran 2021'de iki ülke liderlerinin Cenevre'de bir araya gelmesi sonrasında hız kazandığı söylenebilir. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken başkanlığında 28 Haziran'da Roma'da düzenlenen Suriye konulu toplantı ise ABD-Rusya yakınlaşmasını daha ileri seviyeye taşımıştır. Suriye ile ilgili teknik konularda mesafe alınabilmesi için Roma'daki toplantıdan hemen sonra ABD'nin Ulusal Güvenlik Konseyi Ortadoğu Koordinatörü Brett McGurk, Cenevre'ye giderek Putin'in Şam'dan henüz dönen Suriye Özel Temsilcisi Aleksandr Lavrentiyev ile görüşmüştür. Bu süreç sonrasında ABD'nin rejime karşı sert söylemlerinde yumuşamalar görülmüş hatta 28 Temmuz 2021 tarihli ABD'nin Suriye ile ilgili yaptırım listesine sadece rejime yakın isimler değil, Ahrar uş-Şarkiye ve HTŞ gibi grupların bazı üyeleri de dâhil edilmiştir. Bu durum, ABD'nin SDG ve Suriye Kürt Ulusal Konseyi arasındaki görüşmeleri desteklediği yönündeki iddialar kadar Kürtler ile rejim arasındaki görüşmeleri desteklediği iddialarını da güçlendirmiştir.

ABD-Rusya yakınlaşmasının Fırat'ın doğusundaki durumdan ve YPG'den bağımsız bir zeminde ilerlediğini söylemek mümkün değildir. İki gücün bazı konularda ortak paydada buluşabiliyor olması en çok da YPG'nin bölgedeki çıkarları ile örtüşmektedir. ABD'nin Suriye'deki en güçlü yerel müttefiki olan YPG; Rusya ile de eskiye dayanan, güçlü ilişkilere sahiptir. İki ülke arasındaki yakınlaşma YPG'nin Suriye'de özerklik kazanma beklentilerine ulaşması için son derece kritiktir. Dolayısıyla ABD'nin rıza göstermesiyle Rusya liderliğinde rejim ve YPG'nin

anlaşabileceği bir zeminin hazırlanmakta olduğu ifade edilebilir. Bu durum, ABD'nin önce Afganistan'da, sonrasında kısmi bir şekilde Irak'ta olduğu gibi Suriye'den de çekilme ihtimaline karşı yerel müttefiki YPG'nin geleceğini garanti altına alma stratejisi olarak okunabilir. ABD'nin Suriye'den çekilme ihtimalini değerlendiren Lavrentiyev, 9 Temmuz 2021'de Rus haber ajansı TASS'a yaptığı açıklamada ABD'nin Suriye'deki varlığının gerekçesinin IŞİD'e karşı mücadele olduğunu ve Amerikan askerlerinin Suriye'den her an çekilebileceğini ifade etmiştir. ABD'nin Suriye'den tamamen çekilmesinin SDG ile Şam yönetimi arasındaki diyalogu güçlendireceğini ve bundan hareketle taraflar arasında ortak çözüme ulaşılabileceğini belirtmiştir.

Lavrentiyev'in sözlerinin Biden-Putin zirvesi sonrasındaki Roma ve Cenevre görüşmelerinden sonra gelmesi, bu ifadelerin dayanaksız olmadığı ihtimalini güçlendirmektedir. Suriye özelinde gelişen söz konusu diplomatik girişimlerin, Afganistan'dan çekilme kararı sonrası gelmesi ve Irak'ta da benzer senaryonun devreye girmesi ile yakından ilgili olduğunu belirtmek gerekir. Nitekim, Ortadoğu'daki güçlerini kademeli olarak Asya Pasifik yönüne kaydırma sürecinde olan ABD'nin Suriye ile ilgili benzer bir inisiyatif alması şaşırtıcı değildir. Şaşırtıcı olan, ABD'nin bu çekilme sürecine NATO müttefiki Türkiye ile sarsılan ikili ilişkilerini tamir ederek girmek yerine elde ettiği kazanımları Rusya'nın inisiyatifine bırakmayı tercih etme eğiliminde olmasıdır.

Batı Toplumu Ahlaken Çöktü

Alper Tan-Stratejik Düşünce Enstitüsü

<https://www.sde.org.tr/analiz/bati-toplumu-ahlaken-coktu-analizi-23095>

Ahlaki üstünlüğünü ve meşruiyetini kaybetmiş toplumların siyasi, teknolojik ya da askeri üstünlüklerini uzun süre devam ettirebilmeleri söz konusu olamaz. Batılı halklar, siyasi, askeri, ekonomik ve teknolojik üstünlüklerini hala koruyor olsalar da ortaya çıkan bütün gelişmeler aslında ahlaken korkunç bir çürümüşlük içerisinde olduklarını göstermektedir. Dünyanın en büyük haber ajansları, enformasyon ağları ve sosyal medya mecralarını kontrol altında tuttukları için bunu şu an büyük ölçüde sansürlüyor/gizleyebiliyor olabilseler bile o siyah perdenin ardında bu durumu ilanihaye gizlemelerinin mümkün olmadığı ortadadır.

Toplumun kimliğini oluşturan ve o toplumu ayakta tutan en önemli unsur dini inançlardır. Dini inancında boşluğa düşmüş devletlerin veya toplumların kimliklerini korumaları, kader birliği yapabilmeleri ve ortak hareket edebilmeleri zordur. Batının dini kurumlarının en küçük biriminden en üst otoritesine kadar dehşet bir yozlaşma, kokuşmuşluk ve umursamazlık içerisinde olduğu gözlenmektedir.

Aşağıda sıralayacağımız açık örnekler aslında sadece Batıyı değil Batı ile ilişkili, Batıyı takip ve taklit eden tüm dünyayı da tehdit etmektedir.

Kiliselere cinsel taciz skandalları, intihar ve istifalar:

Dünyanın hemen hemen her yerinde kiliseler cinsel taciz skandallarıyla çalkalanıyor. Yapılan araştırmalar ve soruşturmalar, on binlerce çocuğun istimara uğradığını ortaya koyuyor. Bu istismarların bazıları örtülürken, bazıları hapis cezaları ve tazminatla, bazıları ise istifalar ve rahiplerin intiharlarıyla sonuçlanıyor. Yani üstü örtülüp uyutulup unutuluyor.

ABD'deki 42 bin rahipten 3 bini sapık çıktı

ABD'de 90'lı yıllardan bu yana binlerce gencin Katolik rahiplerin cinsel taciz ve istismarına maruz kaldığı ortaya çıktı. Bu skandallar, 2007'de Katolik kurumlarının 615 milyon dolar tazminat ödemesine yol açmıştı. 2007 yılında açıklanan verilerle, "Rahiplerin Sorumluluğu" adlı derneğe göre, ABD'deki 42 bin rahibin 3 bin kadarı cinsel tacizle suçlanıyor. Vatikan ise yine yıllar önce yayımladığı belgelerle, Katolik rahip adaylarına mesleğe alınmadan önce psikolojik test uygulanmasını istemiş, psikolojik testlerin amacının, heteroseksüel rahip adaylarının cinsel arzularını bastırıp bastıramayacaklarının belirlenmesi ve homoseksüel eğilimli olanların belirlenmesi olduğuna dikkat çekilmişti.

İrlanda'da durum

İrlanda hükümetinin hazırladığı, 1975-2004 arası dönemi kapsayan raporda, "rahiplerin büyük çoğunluğunun çocukların maruz bırakıldığı kötü muameleye göz yumduğu, çocukların iyiliğinin, kilisenin itibarının korunmasına dair endişelerin gerisinde kaldığını, kilisenin yapısı ve kuralları kadar, devletin kiliseyle ilgili meseleleri yasaların kapsamı dışında tutmasının da bu tür olayların gizli kalmasını kolaylaştırdığı" belirtilmişti. Tacizle suçlanan 46 rahibe yönelik 320 şikayetin incelendiği ve 700 sayfayı geçen raporda, İrlanda polisi de cinsel taciz şikayetlerini görmezden gelmek, olayları soruşturmak yerine sadece din otoritelerine bildirmekle itham ediliyor.

Vatikan, skandalları sistematik olarak gizliyor

2010 yılında New York Times gazetesi, Katolik dünyanın o dönem ruhani lideri olan daha sonra ise istifa eden Papa 16. Benediktus (Joseph Ratzinger) ve diğer Vatikan yetkililerinin 90'lı yıllarda Amerikalı rahip Lawrence C. Murphy'nin Wisconsin'deki sağır çocuklar okulunda 200 kadar çocuğu taciz etmesi olayını örtbas ettiğini yazmıştı. Avusturya'da yapılan bir kamuoyu yoklamasına göre, Avusturyalıların büyük çoğunluğu bu sorumluluğun Papa 16. Benediktus'a ait olduğunu söyleyerek Papa'nın istifa etmesini istemişti.

Vatikan'ın yani Katolik dünyanın şimdiki lideri Papa Franciscus ise Avustralya'da 1970'li yıllarda görev yaptığı Sydney'in Hunter bölgesinde rahip Jim Fletcher'in çocuklara yönelik cinsel tacizini örtbas ettiği ortaya çıkan Adelaide Başpiskoposu Philip Wilson'ın istifasını kabul etti.

Rahip Jim Fletcher, 2004'te çocuklara yönelik 9 farklı cinsel taciz olayından mahkum olmuş, 2006'da hapis hanesinde ölmüştü(!).

Rahiplerin intiharı(!)

2014 yılında İtalya'da 13 yaşında bir kız çocuğuna cinsel tacizde bulunmakla suçlanan Trieste kenti piskoposluğuna bağlı çalışan Rahip Don Maks Suard kilisesindeki makamında kendini asarak intihar etmişti(!).

Vatikan'ın "utancı" sapık rahipler

ABD'nin Pensilvanya eyaletinde yüzlerce Katolik rahibin, binden fazla çocuğa cinsel istismarda bulunmakla suçlanması, Katolik dünyasının cinsel istismar vakalarını yeniden tartışmaya açtı.

Vatikan'da 2 bin sapık rahip yargılanıyor ama davalar sonuçlanmıyorPensilvanya Başsavcısı Josh Shapiro, iki yıllık bir soruşturmanın ardından çocuklara yönelik cinsel istismarların, Pensilvanya ve Vatikan'daki kıdemli kilise yetkililerince "sistematik" bir şekilde örtbas edildiği sonucuna ulaşsa da suçlamalar sadece ABD ile sınırlı değil.

Papa Franciscus, yaptığı açıklamada, Vatikan'da rahipler aleyhinde devam eden 2 bin cinsel taciz davası olduğunu ve sürecin ağır işlediğini kabul etmişti.

ABD'de 4 binden fazla sapık rahip görevde

ABD, Katolik Kilisesi'nin cinsel istismarla ilgili olarak en çok suçlandığı ve Katolik rahiplerin skandallara karıştığı ülkelerden biri olarak kabul ediliyor. Pensilvanya'daki olaydan sadece bir ay önce Papa Franciscus, uzun yıllar cinsel tacizlere adı karışan 88 yaşındaki Kardinal Theodore McCarrick'in istifasını kabul etti.

Birleşmiş Milletler (BM), Katolik Kilisesi'ndeki yaygın çocuk istismarı hakkında 2014'te bir rapor yayımladı.

Raporda, Vatikan, kendisine bağlı kiliselerin bulunduğu çok sayıda ülkede papazlar hakkındaki cinsel taciz iddialarının üstünü örterek on binlerce çocuğun istismara uğramasına göz yummakla suçlandı.

ABD'de 4 binden fazla Katolik rahip, 10 bin 667 çocuğa cinsel istismarda bulundu

ABD Katolik Başpiskoposlar Konferansına bağlı John Jay College tarafından 2004'te yapılan araştırmaya göre, 1950-2002 arasında 4 binden fazla Katolik rahip, 10 bin 667 çocuğa cinsel istismarda bulunmakla suçlandı.

130 çocuğu istismar eden rahibi kardinal korudu

Boston'da 2002'de patlak veren cinsel taciz skandalında, John Geoghan adlı eski bir rahibin 1962-1995 yıllarında 130'dan fazla çocuğa cinsel tacizde bulunduğu ortaya çıktı. Dönemin bölge Kardinali Bernard Law ise olayı öğrenmesine rağmen skandalın üzerini örttüğü gerekçesiyle eleştirildi. Olayı kamuoyunun gündemine taşıyan Boston Globe gazetesinin hikayesi daha sonra "Spotlight" adlı filme konu oldu.

Louisiana eyaletinde 1985'te ortaya çıkan ve Gilbert Gauthé adlı rahibin 37 çocuğa cinsel tacizde bulunduğunu kabul ettiği olay ise benzer vakalar içerisinde Amerikan ulusal medyasında geniş yer bulan ilk skandal olarak kayıtlara geçmişti.

İrlanda'daki skandal: Papanın yardımcısı sapıkları kolladı

Ezici çoğunluğu Katolik olan İrlanda'da 2009'da yayımlanan bir rapor başkent Dublin'de görev yapan dört başpiskoposun 1975-2004 yıllarında yaşanan cinsel istismarlara göz yumduğunu ortaya koydu.

Ülkede 2010'da yayımlanan ikinci bir rapor da Katolik Kilisesi'ne bağlı 18 tarikatın işlettiği kuruluşlarda son 60 yılda yaşanan fiziki, cinsel ve duygusal istismarları gözler önüne serdi.

İrlanda'da cinsel istismar olayları nedeniyle istifa eden bir isim de Piskopos John Magee oldu. Üç papanın yardımcılığını yaptıktan sonra İrlanda'ya tayin edilen Magee, Cork kentindeki cinsel istismar vakalarını doğru şekilde ele almadığının ortaya çıkması üzerine istifa etti.

Almanya rahiplerin tacizleriyle çalkalanıyor

Almanya'nın Hessen eyaletindeki Fritzlar kentinde 6 kilise öğrencisine yıllarca cinsel tacizde bulunduğunu itiraf eden rahip, 2010'da Kassel Eyalet Mahkemesi tarafından 7 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Almanya'nın Berlin kentinde Canisus College'de Katolik bir öğretmenin yıllarca erkek öğrencilere cinsel tacizde bulunduğu 2010'da ortaya çıktı. Öte yandan, Alman basınında, ülkedeki 27 piskoposluk bölgesinde yapılan araştırmada, Roma Katolik Kilisesi tarafından 94 rahip ve çalışan hakkında cinsel suistimal şüphesiyle soruşturma yürütüldüğü yazıldı.

Hollanda, kiliselerdeki sapıklıkları araştırmak için komisyon kurdu, manzara korkunç

Hollanda'da 2010'da başlayan tartışmalar sonucunda kiliselerdeki cinsel istismarı araştırmak için komisyon kuruldu. Komisyonun, sunduğu raporda, 8 yılda 3 bin 712 cinsel istismar bilgisi geldiği belirtildi. Ardından, bin 599 kişi şikayette bulundu ve mağdur olan 941 kişiye tazminat ödendi. Bunun 381'i ağır istismara maruz kalanlardan oluşurken, bu kişilerin arasında 65 kişiye en yüksek tazminat miktarı olan 100 bin avro ödendi. Ayrıca ülkede 2010'dan itibaren benzer suçlamalarla 12 papazın görevine son verilirken iki papaz da açığa alındı.

Fransa, tescilli sapık papazları Afrika'ya göndererek cezalandırıyor(!)

Fransa'da Lyon Katolik Kilisesi Kardinali Philippe Barbarin, taciz ve cinsel saldırıları gizlediği iddiasıyla yargılandı. Fransa'da tacizci papazların adalete teslimi ve görevine son verilmesi yerine Afrika ülkelerinde görevlendirildiğinin ortaya çıkması kamuoyunda büyük tepkiyle karşılandı.

Şili'de durum farklı değil

Güney Amerika ülkesi Şili'de papazlarla ilgili cinsel istismar iddiaları kapsamında 158 kilise çalışanı hakkında 2018 yılında soruşturma açıldı. Çok sayıda piskopos, din adamı ve kiliselerdeki bazı çalışanların da karıştığı cinsel istismar vakalarının 1960'a kadar uzandığı kaydedildi.

Avustralya'da resmi rapor: Rahiplerin yüzde 7'si sapık ve sapıklar korunuyor

Avustralya, Katolik Kilisesinde çocuklara yönelik cinsel tacizleri araştırmak için kurulan Kraliyet Komisyonu 2017'de bir rapor yayınladı. 2016 yılında Vatikan Ekonomi Bakanı ve Avustralya Kardinali George Pell'in itiraflarıyla ortaya çıkan çocuk tacizlerini araştırmak üzere kurulan

Komisyonun açıklamaları, ülkede uzun yıllar saklı kalmış bir gerçeği ortaya çıkardı. Komisyon 1950-2015 yılları arasında ülke genelinde Katolik kiliselerde görev yapan rahiplerin yüzde 7'sini, çocuklara cinsel istismarda bulunmakla suçladı.

Komisyon için çalışan avukat Gail Furness yaptığı açıklamada, "Çocuklar göz ardı edildi veya daha kötüsü cezalandırıldı. İddialar araştırılmadı. Rahipler ve din adamları taşındı. Onlarla ilgili dökümanlar ise ya saklanmadı ya da yok edildi" dedi.

Cinsel istismar olaylarından haberdar olduğu halde engel olmak adına hiçbir şey yapmamakla suçlanan Kardinal Pell, 1960'lı ve 1980'li yıllarda 100'den fazla erkek çocuğu istismar etmekle suçlanan Papaz Gerald Ridsdale ile aynı kilisede görevliydi.

Kanada kiliselerindeki toplu çocuk katliamları tüyler ürpertiyor

Kanada'da yerli halkı ayaklandıran vahşet insanlığı derinden sarstı. Kanada'daki yatılı kilise okullarının bahçelerinde yüzlerce yerli çocuğun toplu mezarları bulundu. Alberta eyaletinde bu şekilde 800'den fazla çocuğun öldüğü açıklandı.

Kanada resmi yayın kuruluşu CBC'de yer alan haberde, British Columbia eyaletinin Kamloops kentindeki yatılı kilise okulunun bahçesinde 215 çocuk cesedi kalıntısının bulunduğu dair haberlerin ülke gündemine oturmasının ardından, Alberta eyaletindeki yatılı kilise okullarında da kayıtlara geçmemiş 821 çocuk ölümü olduğu bilgisi yer aldı.

Kilise okullarındaki çocukların yüzde 20'si öl(dürül)dü

Alberta'da yatılı kilise okullarında kalan her 5 çocuktan 1'inin okuldayken öldüğü belirtilen haberde, resmi kayıtlarda 139 olan ülke genelindeki toplam yatılı kilise okulu sayısının da gerçekte bilinenden fazla olduğu kaydedildi.

Kayıtlara 139 olarak geçen yatılı kilise okulu sayısına, dini gruplar veya federal destek olmadan işletilen yatılı okulların dahil olmadığı, bu nedenle gerçekte bu okullara giden toplam çocuk sayısı ve kaç çocuğun öldüğünün belirlenmesinin de zor olduğu belirtildi.

Kanada federal hükümeti kayıp çocukların mezarını bulmak için talep edilen ödeneği vermediCBC'ye konuşan ve kendisi de yerli olan Alberta Üniversitesi Antropoloji Profesörü Kisha Supernant, kayıtlara geçmemiş çocuk ölümlerini bölgedeki halkı rahatsız etmeden araştırmaya çalıştıklarını, mezarlıkların tespitine yardımcı olmak için yere nüfuz eden radar ekipmanı kullandıklarını söyledi.

Supernant, federal hükümeti ülke çapındaki eski yatılı okul bölgelerindeki arama çalışmalarını finanse etmeye çağırırken, 2009 yılında teknik cihazlar için talep ettikleri toplam 1,5 milyon Kanada doları tutarındaki ödenek talebinin federal hükümet tarafından reddedildiğini anlattı.

Kanada tarihindeki en büyük çocuk istismarı

Kanada yerlilerinin tarihteki en acılı dramı olan ve en büyük çocuk istismarı olarak da nitelendirilen Yatılı Kilise Okullarının ilki, 1800'lerin başında açıldı ve sonuncusu 1996'da kapatıldı.150 binden fazla yerli çocuk, ailelerinden zorla alınarak tutulduğu kiliselere ait yatılı

okullarda asimile edildi ve bu çocukların büyük bölümü fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet ile istismara uğradı.

Kanada kilise okullarında tutulan yerli çocuklar, tıbbi deneylerde kobay olarak kullanıldı. Ülkede 2010'da kurulan Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu'nun kayıtlarına geçen istismarların yanı sıra bazı çocukların üzerinde tıbbi deneyler yapıldığı da belirlendi. Kanada federal hükümeti, binlerce çocuğun açlık, soğuk ve tıbbi deneyler sonucu hayatını kaybettiği yatılı kilise okullarında yaşananlar için, 2008 yılında mağdurlardan resmen özür dilemişti.

Kanada'da İngiliz Kolumbiyası (British Columbia) eyaletindeki Kamloops kasabasında, daha önce kapatılan bir yatılı okulun bahçesinde 2021'in Mayıs ayında 215 çocuğun cesetlerinden geriye kalan kalıntılar bulundu.

1978 yılında kapatılan Kamloops Kızılderili Yatılı Okulu'nun bahçesinde bulunan kalıntıların bir kısmı üç yaşından küçük çocuklara ait. Kamloops Kızılderili Yatılı Okulu 1890'da Roma Katolik Kilisesinin girişimiyle kurulmuş ve 1978'de kapatılmıştı.

2015 yılında altı yıllık bir araştırmanın sonucunda yayımlanan bir raporda, yerli çocukları evlerinden çıkararak ana dillerini konuşmalarını veya kültürel pratikler yapmalarını yasaklayan ve zorla asimile etmek için oluşturulan bu yatılı okul ağı "kültürel soykırım" olarak tanımlanmıştı. Raporda, zorla çalıştırma gibi uygulamaların da görüldüğü okullarda fiziksel, duygusal ve cinsel istismar suçlamaları da gündeme getirilmişti.

Kanada'daki bu okullarda 150 bini aşkın çocuğun eğitim gördüğü tahmin ediliyor. Rapora göre, Katolik Kiliseler tarafından 1840 ila 1990'ı yıllara kadar eğitim veren okullarda 4 bin 100 öğrenci hayatını kaybetti. 2021 yılının Haziran ayında yine Kanada'da ama bu defa Saskatchewan eyaletindeki Marieval Yatılı Kilise Okulu'nun bahçesinde bulunan kayıt dışı mezarlarda 751 çocuğa ait ceset kalıntıları tespit edildi.

Saskatchewan eyaletindeki First Nation yerlilerinin çatı kuruluşu olan Egemen Yerli İlk Milletler Federasyonu'ndan (FSIN) yapılan açıklamada, Cowessess First Nation bölgesindeki eski Marieval Kızılderili Yatılı Kilise Okulu'nun sahasında resmi kayıtlarda olmayan yüzlerce çocuk mezarı keşfedilmişti. Yapılan çalışmalar sonucu okulun bahçesinde bulunan kayıt dışı mezarlarda 751 çocuğa ait ceset kalıntıları tespit edildiği bildirildi.

Kanada Başbakanı Justin Trudeau, bu yatılı okulları yıllarca yöneten Katolik Kilisesi'nin sorumluluğu üstlenmesini talep etmişti. Bu gelişme üzerine Papa Francis, Kanada'da kapatılan Katolik yatılı okulunun bahçesinde bulunan 215 yerli çocuğa ait ceset kalıntılarında dolayı "ızdırap duyduğunu" belirterek, yerli insanların kültür ve haklarına saygı gösterilmesi çağrısında bulundu. Papa Francis, bununla birlikte Kanada'da halkın konuyla ilgili son günlerde talep ettiği Katolik dünyasının resmen özür dilemesi çağrılarına ise cevap vermeyerek konuyu geçiştirdi.

Papa Francis, Batının sömürgecilik geleneğine de değinerek "Bu zor anlar, hepimiz için sömürgeci modelden uzaklaşmamız konusunda aynı zamanda güçlü bir hatırlatmayı zorunlu kılıyor" ifadesini kullandı.

"Playboy rahipler skandalı"

2014 yılının Ekim ayında "Playboy rahipler skandalı" patladı. İtalya'nın kuzey doğusundaki Albenga-Imperia piskoposluk bölgesinde görev yapan bazı din adamlarının cemaat mensuplarına cinsel tacizde bulunduğu, çıplak fotoğraflarını Facebook'ta ve eşcinsel sitelerinde paylaştığı ve kiliseden para çaldığı ortaya çıktı.

Bazı rahiplerinse geceleri barlarda çalıştıkları ve eşcinsel ilişki yaşadıkları gerekçesiyle cemaatin tepkisini çektiği belirtiliyor. Bölgeden sorumlu Piskopos Marco Oliveri'nin de iddialara kulaklarını tıkadığı öne sürüldü.

İhbarcının şüpheli intiharı

İtalya'daki bu rezaleti 9 ay önce Papa'ya bildiren bölge sakinlerinden Luisa Bonello'nun ise "intihar etmesi" de şüpheli görülüyor.

Yunanistan kilise skandalıyla çalkalanmıştı

Yunanistan, 2005 yılında Ortodoks Kilisesi'nde ortaya çıkan skandallarla çalkalanmıştı. Basına yansıyan seks ve rüşvet skandalları anayasal niteliğe sahip olan kilisenin devlet işlerinden ayrılması gerektiği yönünde talepler yükselmişti.

Yunanistan Anayasası, Ortodoksluğu ülkenin egemen dini olarak kabul ediyor. Din adamlarının maaşları devlet tarafından ödeniyor ve kilise vergi vermiyor. Dolayısıyla Yunanistan'da Ortodoks Kilisesi, anayasal niteliğe sahip dini bir kurum. İşbaşına gelen her hükümet de Başpiskopos'un huzuruna çıkıp and içmek zorunda. Bu nedenle papaz cübbelerinin altında olup bitenler, aynı zamanda bir devlet skandalı sayılıyor.

Seks ve rüşvet

Yine Yunanistan'da Piskopos Panteleimon, bir yargıca rüşvet verdiği ve 1 milyon Euro tutarında parayı zimmetine geçirdiği gerekçesiyle görevinden alındı. Piskopos Theoklitos ise Narkotik Büro'nun yaptığı baskın sonucu gözaltına alındı ve Yunan radyosu, Piskoposların ilişki içinde oldukları genç erkeklerle yaptıkları telefon konuşmalarından bölümler yayınladı. İşlenen suçlar arasında İkona hırsızlığı bile var. Bir papaz bu nedenle gözaltına alındı ve işlem yapıldı.

Kiliseye güven sarsıldı

Bu olayların ardından Yunanistan'da kiliseye duyulan güven sarsıldı, kiliseye sadık vatandaşların oranı yüzde 90'dan yüzde 45'e indi. Ruhani Meclis'in o dönem hiç durmadan oturum düzenlediği ve hükümetin sert önlemler almasını talep ettiğine dair haberler çıktı.

Bu arada, 2005 yılında Yunanistan Ortodoks Kilisesi'nin en yüksek temsilcisi Başpiskopos Kristodulos'un da töhmet altında olduğuna dair haberler çıktı. Başpiskopos'un yıllar önce, sıradan bir Piskoposken, hüküm giymiş bir uyuşturucu madde satıcısının serbest bırakılması için yargıca başvurmuştu. Kiliseden rüşvet aldıkları iddia edilen yargıçlar hakkında da soruşturma açıldı.

Devleti/toplumu ayakta tutan önemli kurumlardan biri de ordusudur. Batının dini kurumları bu skandallarla çalkalanırken acaba orduları ne durumda? Bu konuda Batının en köklü tarihe ve geleneğe sahip ülkesi olan İngiltere'den bir kesit vererek yazıyı tamamlayalım.

Sapkınlık ve şiddet İngiliz ordusunu esir almış

2021'in Temmuz ayında İngiltere Parlamentosu'nun yayınladığı rapora göre İngiliz ordusundaki kadınların üçte ikisi zorbalığa, cinsel istismara, saldırıya ve ayrımcılığa uğruyor.

İngiliz Silahlı Kuvvetlerinde kadınlara yönelik muameleye ilişkin soruşturmasını, "tarihinin en hayati soruşturmalarından biri" olarak duyuran savunma alt komitesi, 4 bin 106 eski kadın asker ile mevcut kadın personeli dinledi. Milletvekillerinin, cinsel saldırı ve tecavüz iddialarıyla "gerçekten şok" olduklarını dile getirdikleri parlamento raporunda, "toplu tecavüz, terfi için cinsel ilişki ile kampta veya gemilerde kötü muamele" örnekleri yer alıyor. Şikayetlerin ise üstü kapatılıyor.

Batı, sadece Müslümanları değil İslam'ı da düşman olarak görüyor

Bütün bu rezillikler ve korkunç olaylar patlak verirken sistematik olarak İslam'a ve Müslümanlara her fırsatta saldıran Batılı liderler, hükümetler ve siyasetçiler olanlara ya tamamen kulaklarını tıkıyorlar ya da çok zayıf ifadelerle konuyu unutturma yoluna gidiyorlar!

Niçin böyle davranıyorlar? Çünkü Batı toplumlarının bu hale düşmesinde ülkeyi yöneten siyasetçiler de sorumlu. Yani suç ortağı... Bu rezillikler konuşuldukça derinleşecek ve genişleyecek. Böyle bir gelişme kiliseyle birlikte hükümetleri de içine çekerek boğacak. Bu nedenle örtmeyi tercih ediyorlar. Eğer bu tartışmalar daha da büyürse Batının Doğu karşısındaki sanal psikolojik üstünlüğü sönecek. Algı tersine dönecek.

Yukarıdan aşağıya sadece küçük bir kısmını sıraladığımız skandalların tamamı değil, binde biri, -Allah korusun- Müslüman ülkelerde veya İslami kurumlarda olsa idi acaba aynı Batılı liderler nasıl davranırlardı?! Nasıl davranacakları çok belli. Bütün uluslararası kuruluşlar, insan hakları organizasyonları ayağa kalkar, İslam'ın ve Müslümanların ne kadar yanlış ve kötü olduklarına dair raporlar, analizler, kitaplar yayınlanırdı. Sabah akşam saatler süren tartışma programlarıyla yürütülecek medya kampanyalarında İslam'a karşı karalama seferberliği başlatılırdı. Bunun üzerinden Müslüman siyasetçiler zemmedilir, tedbir almaları için uluslararası yaptırımlar başlatılırdı.

Ne yaparlarsa yapsınlar. Batı toplumları yozlaşıyor, eriyor, çürüyor ve çöküyor. Bu çökmeyi durdurabilecek hiçbir beşeri güç de orada yok artık. Muayyen sona doğru hızla ilerliyorlar. Kaderin tecellisi işte...

İklim değişikliği: BM İklim Raporu'ndan öğrendiğimiz 5 önemli konu

Matt McGrath,BBC Çevre Muhabiri

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-58146970>

1,5 derecelik sıcaklık artışı limiti

2013'te yayımlanan bir önceki IPCC iklim değişikliği raporunda, sıcaklık artışının 1,5 derecede sınırlanmasının güvenli bir küresel limit olması konusu gündeme gelmemiştir.

Ancak 2015'teki Paris İklim Sözleşmesi'ne yönelik siyasi müzakerelerde, gelişmekte olan birçok ülke ve adalar, bu limitin belirlenmesi için bastırılmış ve bunun kendileri açısından bir ölüm kalım meselesi olduğunu ifade etmişti.

1,5 derecelik sıcaklık artışı ile ilgili 2018'de hazırlanan bir raporda da, bu oranın altında kalmanın 2 derece artışa kıyasla çok büyük avantajları olacağı vurgulanmış, bunun için de 2030'a kadar karbon emisyonunun yarı yarıya azaltılması ve 2050'de de net sıfır karbon emisyonu hedefine dikkat çekilmişti. Aksi halde, 1,5 derecelik sıcaklık artışı 2030 ile 2052 yılları arasında gerçekleşmiş olacaktı.

Yeni raporda bu bulgu bir kez daha teyit ediliyor. Senaryo ne olursa olsun, 1,5 derece eşiğine 2040'ta ulaşılacağı, karbon emisyonunun sınırlanmaması durumunda ise bu artışın 10 yıl içinde gerçekleşmiş olacağı belirtiliyor. Net sıfır karbon hedefi, sera gazı salımının temiz teknoloji ve yeşil enerji gibi yöntemlerle mümkün olduğunca azaltılması, geri kalanın ise ağaç dikme gibi yöntemlerle emilmesinin sağlanması anlamına geliyor.

Durum ciddi olsa da, bu ani bir felakete sürüklenmek anlamına gelmiyor. Raporun yazarlarından biri olan Dr. Amanda Maycock, İngiltere'deki Leeds Üniversitesi'nde görevli. "1,5 derece eşiği, siyasi olarak önemli bir eşik elbette ama iklim bakımından bu bir bıçak sırtını ifade etmiyor; yani '1,5 derece sınırı aşıldığında her şey felaket olacak' diye bir durum yok" diyor. "Raporda değerlendirmeye alınan en düşük emisyon senaryosuna göre, bu yüzyıl içerisinde ısınma 1,5 derece civarında veya altında stabilize oluyor. Bu şekilde ilerlenirse, iklim değişikliğinin sonuçları büyük ölçüde önlenabilir."

Kötü haber: Ne yaparsak yapalım deniz seviyesi yükselecek

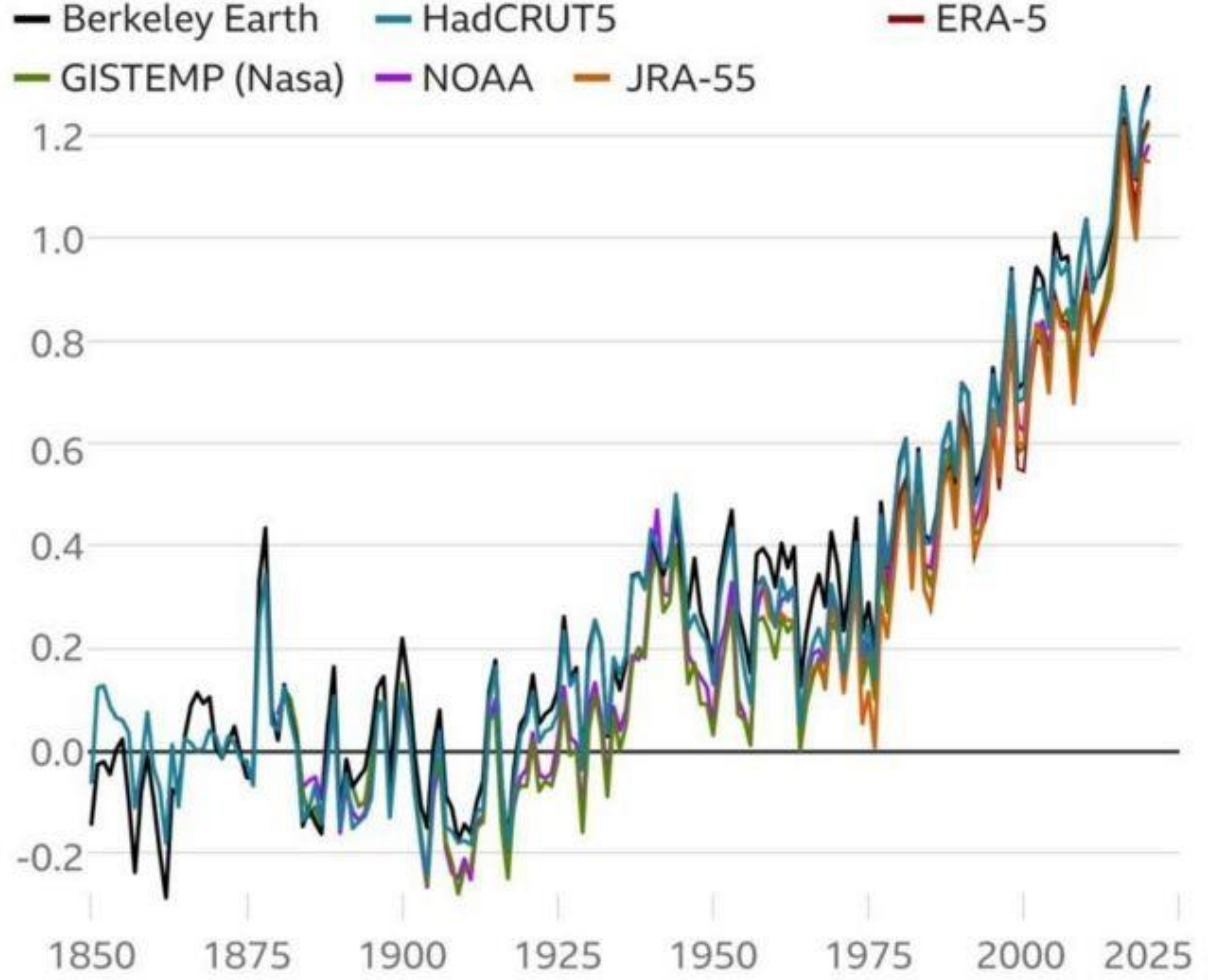
IPCC geçmişte deniz seviyesinin yükselme riskini değerlendirme bakımından fazla muhafazakar davranmakla eleştirilmişti. Bu konuda net araştırmaların olmaması nedeniyle geçmiş raporlarda Grönland ve Antarktika buzullarının erimesinin potansiyel etkilerine yer verilmemiştir. Bu kez öyle olmadı.

Raporda, mevcut senaryoya göre, deniz seviyesindeki yükselmenin muhtemel oranı aşarak bu yüzyıl sonunda 2 metreyi, 2150'de ise 5 metreyi bulabileceği belirtiliyor. Bu ihtimal düşük olsa da, sera gazı emisyonunun çok yükseldiği bir senaryoda ihtimal dışı da değil.

Ancak, emisyonun sınırlanması ve sıcaklık artışının 2100 itibarıyla 1,5 derece civarında tutulması halinde bile deniz seviyesi yükselmeye devam edecek.

1850'den bu yana sıcaklık artışı

Sanayileşme öncesi döneme göre küresel sıcaklıklarda ortalama değişim, °C

Kaynak: İngiltere Meteoroloji Genel Müdürlüğü

BBC

PCC raporunun yazarları arasında olan Melbourne Üniversitesi akademisyeni Prof. Malte Meinshausen'e göre, tehlike "uzun vadede deniz seviyesi artışıyla ilgili bu korkutucu rakamlarla ilgili".

"Raporda, 1,5 derece sıcaklık artışında bile, uzun vadede 2-3 metrelik deniz seviyesi yükselmesi söz konusu. En kötü senaryoda ise 2150'de birkaç metrelik yükselme olabilir. Bu ürkütücü; bizim ömrümüzün sonunda olmasa da çok yakında olabilecek bir şey ve gezegen açısından sorunlu bir miras."Deniz seviyesindeki yükselme görece daha az bile olsa, bunun kaçınılmaz sonuçları olacak.

IPCC raporunu hazırlayan çalışma grubunun başkanlarından Valerie Masson-Delmotte'ye göre, "Deniz seviyesinin giderek yükselmesi, geçmişte yüz yılda bir yaşanan olayların, gelecekte çok daha sık yaşanması anlamına gelecek".

"Geçmişte yüz yılda bir meydana gelen olay, bu yüzyıl ortasında on yılda bir veya iki kez yaşanacak. Bu raporda sunduğumuz bilgi çok önemli; göz önünde bulundurulmalı ve bu olaylara hazırlık yapılmalı."

Doğal gaz işletme tesisinden sızan metan gazını gösteren kızılötesi kamera görüntüsü

İyi haber: Bilim insanları neyin işe yarayacağı konusunda daha emin

Raporda, geçmiştekilere kıyasla daha net ve ciddi uyarılar var. Ama umut da var. Bilim insanları, iklimin karbondioksite (CO₂) karşı duyarlılığının sanılandan daha fazla olduğunu düşünüyor ve uzun zamandır endişe duyuyordu.

CO₂ seviyesinin iki katına çıkmasının gezegende sıcaklık artışına etkisinin ne olacağına dair beklentiler bakımından, 2013 raporunda 1,5 derece ile 4,5 derece arasında bir artıştan söz ediliyordu. Bu raporda ise üst sınır 3 derece olarak belirlendi.

Rapordaki bir diğer büyük sürpriz de atmosferin ısınmasına yol açan gazlardan biri olan metan gazı ile ilgili. IPCC'ye göre, gezegende sıcaklık şu anda 1,1 derece artmış durumda ve bunun 0,3 derecesi metan gazından kaynaklandı.

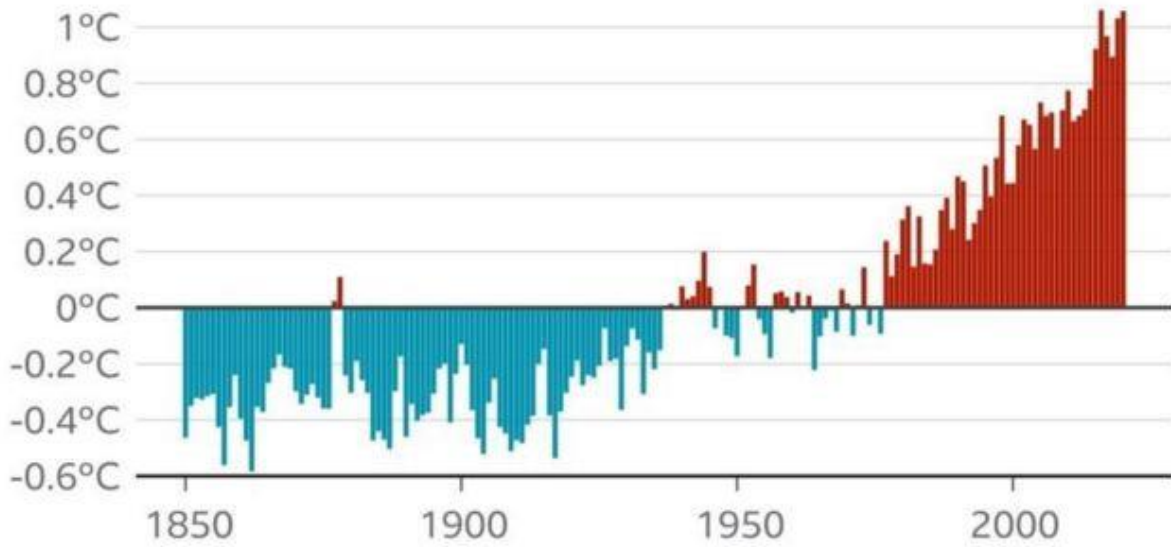
Petrol ve doğal gaz, tarım ve pirinç ekiminden kaynaklı emisyonların azaltılması kısa vadede büyük sonuçlar elde edilmesini sağlayabilir.

ABD Çevre Savunma Fonu'ndan Fred Krupp, "Rapor, özellikle petrol ve doğal gaz sektörünün yol açtığı metan kirlenmesinin acilen azaltılması konusundaki tartışmalara son noktayı koyuyor; bu alandaki azaltma en hızlı ve en ucuz yoldan sonuç almayı sağlayacak" diyor.

Prof. Krupp, küresel ısınmaya karşı en hızlı ve en etkili yolun, insan etkinliklerinden kaynaklı metan gazı emisyonunu azaltmaktan geçtiğini vurguluyor.

Dünya giderek ısınıyor

Yıllara göre kara ve okyanus sıcaklıklarının ortalamaları

Not: Ortalama sıcaklık, 1951-1980 dönemi yüzey sıcaklığı verisi üzerinden hesaplanmıştır.

Kaynak: Berkeley Üniversitesi, California

BBC

Politikacılar tedirgin, mahkemeler yoğun olacak

IPCC raporunun, Kasım ayında İskoçya'nın Glasgow kentinde yapılacak COP26 iklim değişikliği konferansından birkaç ay önce yayımlanmış olması, muhtemelen müzakerelerde temel alınacağı anlamına geliyor.

Zira IPCC'nin 2013 ve 2014 raporları Paris İklim Sözleşmesi'ne giden yolun taşlarını döşemişti. Yeni rapor, politikacıların harekete geçmemesi halinde neler olacağına dair çok daha güçlü, net ve emin öngörüler içeriyor.

Zamanında önlemler alınmaz ve COP26 fiyaskoyla sonuçlanırsa mahkemeler daha fazla devreye girebilir. Son yıllarda İrlanda ve Hollanda'da çevreci kampanyalar hükümetleri ve şirketleri harekete geçirmek için davalar açtı ve bunlar etkili de oldu.

Sel felaketinin yaşandığı bazı bölgelerde 48 saatteki yağış miktarı, 1 yıllık toplam yağışın 3'te 2'sini buldu

10-12 Ağustos arasında Kastamonu, Sinop ve Bartın'a bağlı bazı bölgelerde metrekaresine düşen yağış miktarı 1 yıllık toplam yağışın yaklaşık 3'te 2'si oldu

Bartın Ulus İlçesi (Ceyüpler Köyü) Yağış miktarı

Kastamonu Bozkurt İlçesi (Mamatlar Köyü) Yağış miktarı

Kastamonu Küre İlçesi Yağış miktarı

Sinop Ayancık İlçesi Yağış miktarı

14.08.2021

Kaynak: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/24518>

Türkiye sanayi üretiminde Avrupa'dan olumlu ayrıştı

Türkiye'nin sanayi üretimi haziranda yıllık bazda yüzde 23,9 artarken, bu oranla verileri açıklanan AB ülkelerinin tamamı geçildi

AB ve Türkiye'de Haziran 2021 sanayi üretim endeksinin takvim etkisinden arındırılmış yıllık değişim oranları(%)

13.08.2021 Kaynak: Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat), TÜİK

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/24509>

Binek otomobiller için ÖTV düzenlemesi

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile binek otomobiller için oranlara esas ÖTV matrahlarında değişikliğe gidildi

1600 CC ALTI OTOMOBİLLER

%45 ÖTV oranı için

Matrah eşiği
**85 BİN LİRADAN
92 BİN LİRAYA YÜKSELTİLDİ**

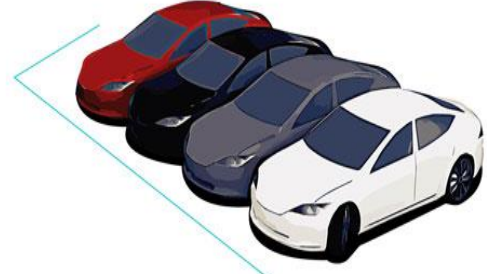
145 bin 400 lira ile 162 bin 840 lira arasında olan otomobillerin fiyatının 5 bin lira ile 17 bin lira arasında değişen tutarlarda düşeceği tahmin ediliyor

%50 ÖTV oranı için

Matrah eşiği
**130 BİN LİRADAN
150 BİN LİRAYA YÜKSELTİLDİ**

230 bin 100 lira ile 318 bin 600 lira arasında olan otomobillerin fiyatının 26 bin liradan 50 bin liraya kadar değişen miktarlarda düşmesi bekleniyor

Motor silindir hacmi

1600 cc'nin altında olan, satış fiyatı vergiler dahil 328 bin 602 liranın üstündeki otomobillerde değişiklik olmadı

Yerli otomobillerin yoğun olduğu kategorilerde yapılan matrah artırımıyla satış fiyatlarının düşmesi bekleniyor

1800 CC'Yİ GEÇMEYEN HİBRİT MOTORLU ARAÇLAR

Matrah eşiği
**%45 ÖTV oranı için
85 BİN LİRADAN
114 BİN LİRAYA**

**%50 ÖTV oranı için
135 BİN LİRADAN
170 BİN LİRAYA YÜKSELTİLDİ**

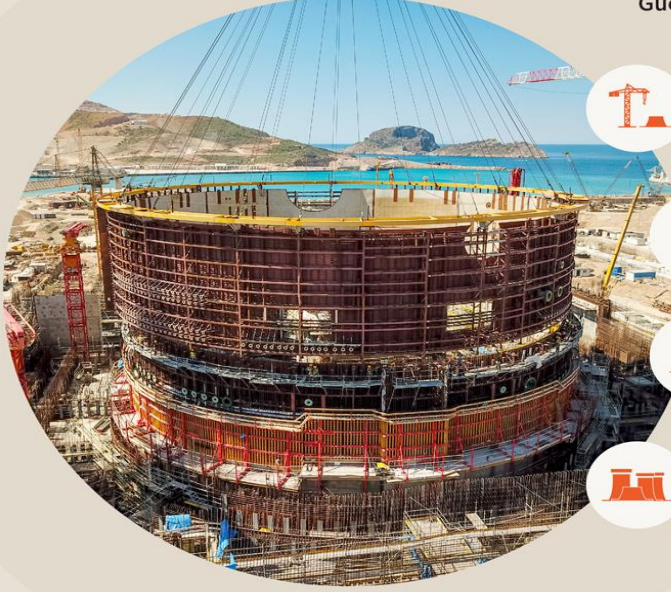
14.08.2021

AA
ANADOLU AJANSI

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/24517>

Akkuyu Nükleer Güç Santrali 2023'e hazırlanıyor

Türkiye'nin ilk nükleer enerji santrali olacak Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nde (NGS) çalışmalar hız kesmeden devam ediyor

2018

Akkuyu NGS'nin ilk ünitesinin temeli 3 Nisan'da atıldı

2020

8 Nisan'da ikinci ünitenin inşasına başlandı

2021

10 Mart'ta üçüncü güç ünitesine ilk beton döküldü

2022

2022 başında dördüncü ünitenin inşaat çalışmalarına başlanması planlanıyor

1200 MEGAVATLIK
4 REAKTÖR

Santralin **ilk ünitesinin 2023'te** devreye alınması hedefleniyor

Kalan **3 ünitenin de 2026 sonuna kadar** faaliyete geçmesi planlanıyor

TOPLAM 4 BİN 800 MW KURULU GÜÇ

Sıfır emisyonla, **çevreye zararlı sera gazı salımı yapılmadan,** kesintisiz elektrik üretilebilecek

Santralin 60 yıl olarak planlanan işletme ömrünün **20 yıl daha uzatılma imkanı bulunuyor**

YILDA YAKLAŞIK
35 MİLYAR KİLOVATSAAAT ELEKTRİK ÜRETİMİ

%10 TÜRKİYE'NİN ELEKTRİK TALEBİNİN **%10'UNU KARŞILAYACAK**

12.08.2021

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/24488>

Türk Silahlı Kuvvetlerinin "Özel Operasyonlar Aracı" vitrine çıkıyor

Türk Silahlı Kuvvetlerinin envanterindeki zırhlı muharebe araçlarına yakın zamanda Özel Operasyonlar Aracı eklenecek

FNSS

Pars IV 6x6

Özel Operasyonlar Aracı

Milli imkanlarla **FNSS tarafından tasarlanıp geliştirildi**

Pars IV 6x6 Özel Operasyonlar Aracı, **ilk kez IDEF 2021'de sergilenecek**

El yapımı patlayıcıya **(EYP) karşı etkin koruma**

Özel operasyonlara yönelik **ateş kabiliyeti**

RPG ağı

Yüksek mayın ve balistik koruma içeren beka altyapısı

Sınıfındaki en düşük dönüş çapı ile meskun mahalde **yüksek manevra yeteneği**

Süpersonik seslere duyarlı ve silah kuleleriyle entegre akustik uyarı sistemi

2 bağımsız Sancak **Uzaktan Komutalı Silah Sistemi**

Sınıfının **en güçlü ve atak güç grubuna** sahip

11.08.2021

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/24472>

Kitap Tavsiyesi

Türk tarihinin son iki yüzyılında kilit rol oynayan İngiltere’de kamuoyunun –ve dolayısıyla İngiliz politikasının– şekillenmesine katkıda bulunan simaların en dikkate değerlerinden beşi **İngilizlerin Gözünde Türkiye, 1776-1923**’ün konusudur: Tarihçi Edward Gibbon, şair Lord Byron, başbakan Benjamin Disraeli, romancı John Buchan ve son olarak da tarihçi Arnold Toynbee. Özellikle Gibbon, Byron ve Toynbee’nin İngiltere’deki Türk imajı üzerindeki etkilerinin bugün hâlâ sürdüğü güvenle söylenebilir.

Anılan isimlerin ortak noktasının Türk hayranlığı olması, özellikle ikisinin söz konusu dönemde İngiltere’de hâkim olan Türk düşmanı siyasete alet olduğu göz önünde bulundurulduğunda okuru şaşırtacaktır. Byron Yunan bağımsızlık mücadelesinin sembolü haline gelirken Toynbee de I. Dünya Savaşı sırasında yürüttüğü propaganda faaliyetiyle Türk imajına etkileri hâlâ süren kalıcı bir zarar vermiştir. Ancak çoğu fiilen Türkiye’de bulunmuş olan bu isimler, Türkleri tanıdıkça onları sevmiş ve saymış, hatta Toynbee sonraları şöhretiyle kariyerini tehlikeye atmak pahasına Türkleri savunarak önceki propaganda yazılarıyla arasına mesafe koymuştur.

Ele alınan beş simanın hayat hikâyesi, Türklerle olan münasebetleri ve Türklere dair kendi görüşleriyle şekillenmesinde rol oynadıkları Türk imajı arasındaki tezat, Türk okuruna zevkle okuyacağı son derece ilginç bir entelektüel macera sunmaktadır.